

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

Національна академія наук України

Донецька обласна державна адміністрація

Донецький науковий центр НАНУ і МОНМСУ

Львівська обласна державна адміністрація

Західний науковий центр НАНУ і МОНМСУ

Донецький національний університет

економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського

Національний лісотехнічний університет України (м. Львів)

УКРАЇНА: СХІД-ЗАХІД – ПРОБЛЕМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

22-23 вересня 2011 р.

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

Національна академія наук України

Донецька обласна державна адміністрація

Львівська обласна державна адміністрація

Донецький науковий центр НАНУ і МОНМСУ

Західний науковий центр НАНУ і МОНМСУ

Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Національний лісотехнічний університет України (м. Львів)

УКРАЇНА: СХІД-ЗАХІД – ПРОБЛЕМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

ДОНЕЦЬК – 2011

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шубін О.О., д.е.н., професор, академік
АЕН України

(голов. ред.)

Туниця Ю.Ю., д.е.н., професор,
академік НАН України

Садєков А.А., д.е.н., професор,
академік АЕН України

Кузьменко В.В., к.е.н., доцент
(відп. секретар)

Горожанкіна М.Є., д.е.н., професор,
академік АЕН України

Фоміна М.В., д.е.н., доцент

Проданова Л.В., к.е.н., доцент

Колосова Ю.В., к.е.н., доцент

Україна: Схід-Захід – проблеми сталого розвитку : Міжнар. наук.-практ.
конф., 2011 р., 22-23 вересня, м. Донецьк: [матеріали] / редкол.: О.О.Шубін [та
ін.]. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2011. – 345 с.

До збірника увійшли тези доповідей, які висвітлюють актуальні
теоретико-методологічні та практичні проблеми сталого розвитку, містять
результати дослідження світової економічної динаміки, характеризують шляхи,
форми, механізми досягнення сталого розвитку сучасного господарства та
основні аспекти соціалізації економічних відносин в Україні.

Адреса редакційної колегії збірника:
83050, м. Донецьк, вул. Щорса, 31

© Колектив авторів, 2011
© Донецький національний університет
економіки і торгівлі імені Михайла Туган-
Барановського, 2011

Шановні колеги !

*Від імені ректорату нашого університету щиро вітаю учасників
Всеукраїнської науково-практичної конференції "Україна: Схід-Захід –
проблеми сталого розвитку", що зібрала однодумців, які спрямовують свої
творчі та професійні зусилля на вирішення актуальних проблем сталого
розвитку національної економіки, становлення нових господарських структур,
інститутів та їх ефективне використання.*

*Сучасне українське суспільство переживає глибокі системні
трансформації, що відбуваються протягом тривалого часу. Серед
пріоритетних сфер, спрямованих на забезпечення сталого розвитку, мають
бути наука і освіта, оскільки без теоретичного та кадрового забезпечення
неможливо здійснити прогресивні зрушення на шляху зростання добробуту,
подолання технологічної та технічної відсталості національного виробництва.*

*Наслідки світової економічної кризи, використання сучасної моделі
циклічного розвитку не дозволяють досягти абсолютної сталості
господарських відносин. Проте глибокі наукові знання щодо опанування
механізмів передбачення, а також подолання наслідків нестабільності вкрай
необхідні. Вони є запорукою компетентності та переконаності в правильності
суспільних дій та рішень.*

*Сподіваюсь, що поєднання цих якостей притаманне учасникам нашої
конференції і дозволить їм досягти вагомих наукових результатів. Бажаю
успішної роботи та плідного співробітництва.*

Шубін О.О.,
ректор ДонНУЕТ
імені Михайла Туган-Барановського

13. Осауленко О.Г. Сталий соціально-економічний розвиток: моделювання та управління. – К., 2000. –176 с., (с.8).

Мельник Л.Г., д.э.н., профессор
Шкарупа Е.В., к.э.н., доцент
Сумський державний університет

СИСТЕМНЫЙ ВЗГЛЯД НА РЕАЛИЗАЦИЮ КОНЦЕПЦИИ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ

Вот уже полтора десятилетия мир живет под знаком новой идеологической доктрины, получившей название *устойчивое развитие*. С 1992 года, когда в Рио-де-Жанейро на Всемирной конференции ООН по вопросам окружающей среды и развития была утверждена данная стратегия, развития человечества и принято определение устойчивого развития, было опубликовано сотни тысяч статей, напечатано десятки тысяч научных отчетов, издано тысячи книг, посвященных этой тематике. Но удивительное дело: чем больше человечество погружается в проблематику устойчивого развития, тем острее потребности проникновения в новые горизонты познания.

Проблематику устойчивого развития часто связывают лишь с решением экологических задач. Между тем, это чрезвычайно сложный и многогранный комплекс проблем обеспечения эффективного функционирования в пределах планеты биосферно-антропогенного единства, которое принадлежит к классу открытых стационарных систем. Фактически речь идёт о необходимости управления состоянием сложившегося системного целого (человек -- природа – общество), обусловленного, в свою очередь, уровнями гомеостазов трёх ключевых систем: *организма человека* (а фактически, миллиардов лиц, живущих на Земле), *биосферы* (а фактически, триллионов особей, составляющих экосистемы планеты) и *экономики* (а фактически, миллионов экономических субъектов, обеспечивающих функционирование экономических систем мира). Задача эта – чрезвычайно сложной еще и в силу динамизма рассматриваемой системной триады. Любое ее состояние должно воспроизводиться заново ежемоментно в каждой точке пространства.

Понятие *устойчивого развития* привлекает внимание еще по одной причине. Впервые предметом исследования ученых и общественности становится не объект или явление природы или общества, и даже не их состояние, а процесс *изменений* под названием «развитие». С точки зрения современных эколога-экономических проблем *устойчивое природоориентированное изменение* человеческой деятельности возможно путем постоянного снижения природоемкости жизнеобеспечивающих производственных систем. Последнее означает освоение человеком искусства изменять (трансформировать) свою жизненную среду, что будет неосуществимо без перестройки социальной природы самого человека.

Чтобы упомянутое триединое системное целое (человек – биосфера – экономика) сохраняло свою устойчивость, необходимо поддержание *устойчивости* каждой из упомянутых систем. Биологическая природа человека чрезвычайно ограничила условия среды, в которых он физически может существовать, поддерживая уровень своего гомеостаза. Любое существенное отклонение в ту или иную сторону температуры, давления, солнечной радиации и сотен других параметров среды, от которых зависят условия жизни и деятельности человека, будет для него фатальным. Чтобы поддерживать существующие на Земле природные условия, биосфера должна сохранять параметры своего гомеостаза, а, следовательно, количественный состав своих экосистем и качественные характеристики протекающих в них процессов. Парадоксом является то, что человек сам разрушает существующий гомеостаз биосферы в силу качественного изменения потребностей людей, – перестраивая свою жизнь, человек изменяет и природу.

В условиях, когда процессы воздействия человека на природу достигли глобальных масштабов, в арсенале у человека осталось только два пути сохранить устойчивость природных условий на планете (а значит, и самого себя). Необходимо научиться изменять процессы общественного производства и потребления продукции, обуславливающих увеличение негативного воздействия на природу. Это можно сделать, лишь стремительно снижая природоемкость (материалоемкость, энергоёмкость) систем жизнеобеспечения человека. Причем скорость этого снижения должна обгонять темпы роста населения или хотя бы им соответствовать. Таким образом, ради сохранения условий поддержания гомеостазов человека и биосферы, необходимо постоянное изменение гомеостаза экономики в сторону его дематериализации. Для осуществления подобных изменений человек должен постоянно трансформировать производственные технологии, характер потребляемой продукции, экономические отношения и преобразовывать свой собственный внутренний мир.

Человечество вплотную подошло к пониманию того, что существуют определенные границы нашего вмешательства в природу. Возможности человека в управлении естественными системами очень ограничены. Он способен лишь регулировать их, и то в достаточно узких пределах, несколько корректируя ход процессов, протекающих в природе. Но человек не способен изменять, перестраивать весь чрезвычайно сложный механизм самоорганизации, саморегулирования и самовоспроизводства природных систем. Эти воспроизводственные процессы представляют собой триединое взаимодействие трех групп факторов: материально-энергетических активов, информационных факторов и синергетической основы.

Материально-энергетические активы – это совокупность материальных компонентов, наделённых энергетическим потенциалом и обеспечивающих комплекс функций, необходимых для существования и развития систем.

Информационные факторы – это нематериальная реальность, формирующая алгоритм упорядоченности реализации энергетических потенциалов системы в пространстве и времени. Основное назначение

информационной основы – управление процессами работы, выполняемой системой по осуществлению метаболизма.

Синергетическая основа – это природный феномен в сочетании с совокупностью материальных и информационных факторов (коммуникаций, поведенческих правил, кода-языка общения, пр.), обуславливающие объединение в системное целое компонентов, составляющих систему.

Поддержать любую систему либо мегасистемное образование можно, воздействуя на указанные три группы факторов, а именно:

– воздействуя на *материальные компоненты*; например, – создав условия для их воспроизводства;

– воздействуя на *информационные факторы* системы; например, улучшить состояние экосистемы можно, поддерживая и охраняя ее биоразнообразие, в т.ч. и от несвойственной системе инородной информации;

– воздействуя на *синергетическую основу*; в частности, состояние экосистемы может резко ухудшиться из-за блокирования коммуникационных путей (экосетей), объединяющих отдельные особи в популяцию; воспроизводство же состояния экосетей, как правило, благотворно сказывается на состоянии всей системы.

Недостаточный учет указанных механизмов, как правило, ведёт к ошибкам, обуславливающим возникновение экологических проблем. И если материальное воздействие на компоненты экосистем (например, истребление определенного количества биологических особей) уже воспринимается как достаточно объективный и существенный фактор экологической опасности, то другие два вида экологического влияния, к сожалению, пока еще не получили адекватной оценки.

В частности, человек до сих пор слишком спокойно относится к угрозам, связанным с информационным воздействием на экосистемы или собственный организм. Именно подобную опасность представляет производство новой генетической информации (в частности, генетически модифицированных организмов). Значительный экологический риск возникает также из-за неконтролируемого переселения биологических организмов в новую для них среду. Следует помнить и о едином *воспроизводственном феномене*. Все, что существует в природе: и каждый отдельный организм, и экосистемы, и, наконец, вся биосфера в целом – должно воспроизводиться ежемоментно в каждом уголке пространства, где они находятся.

Таким образом, искусство устойчивого управления социально-экономическим развитием (то есть такого управления, которое обеспечивает процессы устойчивых, упорядоченных изменений) – это прежде всего искусство сохранения воспроизводственных механизмов природы (в том числе действующих в организме каждого человека), которые с неотвратимой закономерностью заставляют снова и снова воспроизводиться в каждой естественной сущности системной триаде ее природных начал: материальной субстанции, информационной основы и синергетического феномена.

Устойчивость «развития» может быть достигнута посредством совершенствования информационной и синергетической основ антропогенных

систем и их сочетания с воспроизводственным механизмом функционирования природных систем. Конечным результатом подобных решений является повышение интегральной эффективности эколого-экономической системы. Это оказывается наиболее верным путем снижения нагрузки на экосистемы, так как сопровождается мультипликационными синергетическими эффектами совершенствования социально-хозяйственных звеньев и путей их воздействия на природную среду.

Омелянович Л.О., д.е.н., профессор

ДонНУЕТ імені Михайла Туган-Барановського

ОЦІНКА СУЧАСНИХ БЮДЖЕТНИХ РЕАЛІЙ В УКРАЇНІ

Як відомо, бюджет – це план формування і використання фінансових ресурсів для забезпечення функцій, які здійснюють органи державної влади України, органи влади Автономної Республіки Крим та органи місцевого самоврядування протягом бюджетного періоду.

Доходи Державного бюджету України протягом 2005-2008 рр. мали тенденцію до щорічного збільшення. У 2005 р. вони склали 103867 млн. грн, 2006 р. – 131946 млн. грн., у 2007 р. – 161587,5 млн. грн, у 2008 р. – 224020,9 млн. грн. Винятком з'явився 2009 р., коли доходи Державного бюджету знизилися у порівнянні з 2008 р. На 22089,6 млн. грн. і склали 201931,3 млн. грн. Податкові надходження у 2009 р. були нижчими, ніж у 2008 р. на 18967,8 млн. грн. Слід підкреслити, що в цей період спостерігалася фінансова криза і це відбилось на державних фінансах. У 2009 р. реальний дефіцит державних фінансів (з урахуванням дефіциту зведеного бюджету, рекапіталізації банків, поповнення статутних фондів НАК „Нафтогаз України”, недофінансування інвестиційних програм, боргу вугільних підприємств перед Пенсійним Фондом, відволікання коштів місцевих бюджетів із Єдиного казначейського рахунку для надання позик Пенсійному Фонду і ін. складових дефіциту) досяг 169,2 млрд. грн. або 18,5 відсотків ВВП.

У 2009 р. спостерігалася також недофінансування усіх програм, нецільове і неефективне використання бюджетних коштів.

Фінансування капітальних витрат було здійснено майже в 2,5 рази у порівнянні з 2008 р.

Державний борг у 2008-2009 рр. підвищився в три рази. Якщо у 2007 р. він склав 71294,3 млн. грн., то на кінець 2009 р. – він склав 227996,3 млн. грн. Рівень державного прямого і гарантованого державою боргу до кінця 2009 р. виріс до критичної величини в 34,8% валового внутрішнього продукту (ВВП), тоді як на кінець 2007 р. цей показник знаходився на рівні 12,3% ВВП. Такий стан фінансів держави свідчить про порушення макроекономічної стабільності у 2009 р. і вимагав реформування.

ЗМІСТ

	Стор.
ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ	4
Шубін О.О. ЕКОЛОГІЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕКИ ПРОДОВОЛЬСТВА	4
Туниця Ю.Ю. ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНА ДОКТРИНА СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ ЯК ФАКТОР ЗМІЦНЕННЯ ДЕРЖАВНОСТІ УКРАЇНИ	6
Буркинський Б.В., Горячук В.Ф. НАГРОМАДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ЯК УМОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	10
Хлобистов Є.В. ЕКОНОМІКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ КРІЗЬ ВИМІР ЕКОНОМІКИ КАТАСТРОФ.....	13
Чумаченко М.Г., Фоміна М.В. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ.....	16
Мазаракі А.А. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР ТОРГОВЕЛЬНИХ ВІДНОСИН УКРАЇНИ	19
Александров І.А. ПРИНЦИПИ УСТОЙЧИВОГО РОЗВИТКУ В ТЕОРИИ ИНСТИТУЦИОНАЛИЗМА	21
Мельник Л.Г., Шкарупа Е.В. СИСТЕМНИЙ ВЗГЛЯД НА РЕАЛІЗАЦІЮ КОНЦЕПЦІИ УСТОЙЧИВОГО РОЗВИТКУ	24
Омельянович Л.О. ОЦІНКА СУЧАСНИХ БЮДЖЕТНИХ РЕАЛІЙ В УКРАЇНІ.....	27
Садеков А.А., Лісова Н.О. СТРУКТУРА І ОСНОВНІ ЕЛЕМЕНТИ МОДЕЛІ МЕТОДОЛОГІИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	30
Мельник Т.М., Кудирко Л.П. ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ СТАЛОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ КРАЇН СНД	33
Юхименко В. ІННОВАЦІЙНА СКЛАДОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	35
Головінов О. М. ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ФОРМА СПІВВІДНОШЕННЯ ПРАВОМОЧНОСТЕЙ ДЕРЖАВИ І БІЗНЕСУ	37
Веклич О.О. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОРІЄНТИРИ РОЗРОБЛЕННЯ ДІЄВОГО ЕКОНОМІЧНОГО БЛОКУ МОДЕЛІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ	39
Половян А.В. ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ЭКОНОМИКА КАК ОСНОВА УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ	43
ПРОБЛЕМИ ТРАНСФОРМАЦІИ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ В ЕКОНОМІКУ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	46
Адамовський О.М. СУЧАСНЕ ПОНЯТТЯ СТАЛОГО ЛІСОКОРИСТУВАННЯ	46
Азарян О.М. ПРИЧИНИ І НАСЛІДКИ ЕКОЛОГІЧНИХ НЕГАРАЗДІВ ДЛЯ РИНКУ ПРОДОВОЛЬСТВА	49
Бондарь Д.О. ПРОТИВОРЕЧИЯ СОВРЕМЕННОЙ ДЕНЕЖНОЙ СИСТЕМЫ КАК ПРЕПЯТСТВИЕ СТАБИЛЬНОМУ РАЗВИТИЮ	51
Брыль Е.А. ЭФФЕКТИВНОСТЬ ДЕНЕЖНО-КРЕДИТНОЙ ПОЛИТИКИ.....	54
Витришук К.О. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА.....	57
Гапонюк Н.В., Шептицька Л.Б. ДО ПИТАННЯ ЕКОЛОГІЗАЦІИ ОСВІТИ В КУРСІ ІСТОРІИ УКРАЇНИ	59
Гнатів П.С., Хірівський П.Р., Зинюк О.Д. АКТУАЛЬНІСТЬ ЗНАННЯ І ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ В ОХОРОНІ ДОВКІЛЛЯ	61
Гулик Г.С. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ СТАЛОГО УПРАВЛІННЯ ЛІСОВИМИ РЕСУРСАМИ.....	64

Дідок К.Ю. РОЗВИТОК АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІИ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ	66
Донець Л.І., Баранцева С.М. ЕКОЛОГІЧНА СКЛАДОВА СТРАТЕГІИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ.....	69
Дубовіч І.А. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ.....	72
Захарчин Н.Г. ВИКОРИСТАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПОНЕНТИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ «ПОЛІТОЛОГІЯ».....	74
Капильцова В.В., Роліна К.В. ДО ПИТАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ МЕНТАЛЬНОСТІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІИ	76
Лук'янчикова О.В. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ.....	79
Максимів Л.І., Максимів І.М. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО МЕНЕДЖЕНТУ ПРИРОДООХОРОННОЇ ДІЛЬНОСТІ У КОНТЕКСТІ ВИМОГ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ..	82
Максимів Л., Мельникович М.П. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ ТА РІВНЯ ДОБРОБУТУ В КОНТЕКСТІ КОНЦЕПЦІИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	85
Остафійчук Я. В. ОСВІТНІЙ ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ ТА ІІ РЕГІОНІВ	88
Соловій І.П. ЕКОЛОГІЧНА ЕКОНОМІКА: ВІД НАУКОВИХ ТЕОРИИ ДО ПРАКТИЧНИХ РІШЕНЬ.....	91
Сосюра С.Г. ЕКОНОМІКО-АНАЛІТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ І ТЕРИТОРІИ ВІД НАДЗВИЧАЙНИХ ЕКОЛОГІЧНИХ СИТУАЦІИХ.....	94
Туниця Т.Ю. НОВА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА ЗБАЛАНСОВАНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	98
Фомішина В.М. ПРО СУПЕРЕЧЛИВУ РОЛЬ СПОЖИВАННЯ В КОНЦЕПЦІИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	100
Харічков С.К., Дишловий І.М. «ГОСТИННА УКРАЇНА» ЯК ОДИН З ПОТЕНЦІЙНИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ПРОЄКТІВ ПЕРЕХОДУ УКРАЇНИ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ ...	103
МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НА РІЗНИХ РІВНЯХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ	105
Апісімов В.М. ГАРМОНІЗАЦІИ МІЖРЕГІОНАЛЬНИХ ВЗАЄМВІДНОСИН, ЯК ШЛЯХ ДО РОЗВ'ЯЗАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ ..	105
Апопій В.В., Ляш О.І. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	108
Вишневський О.С. СОЦІАЛЬНА ОРІЄНТАЦІИ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНІВ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	110
Дмитриченко Л.А. РОЗВИТОК СУСПІЛЬНОЇ ФОРМИ ПРАЦІ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	114
Зинюк О.Д., Ригаїло С.Я. СИСТЕМНИЙ ПІДХІД У МЕТОДИЦІ ОЦІНКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ	117
Ільченко О.О. ЕЛЕМЕНТИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ З ТОЧКИ ЗОРУ СТАБІЛЬНОСТІ І СТІЙКІСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	120
Колісник З.Б. ЗБІЛЬШЕННЯ ЛІСИСТОСТІ ІНДУСТРІАЛЬНИХ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ ЯК ПЕРЕДУМОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ	123
Колосова Ю. В. ЕФЕКТИВНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНОГО СЕКТОРА ЯК ПЕРЕДУМОВА СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	125